

Samlet saksframstilling

Arkivsak: 13/867-5
Arknr.: C00 &13

Saksbehandler: Elin Buene

BEHANDLING:

Utvalg for oppvekst og kultur

SAKNR.

10/13

DATO

29.05.2013

KULTURUTREDNING 2014 - HØRING

Forslag til vedtak:

Ski kommune slutter seg til innholdet i utredningen. Ski kommune mener kultur er en viktig bærebjelke i arbeidet for å bygge vitale lokalmiljø og bysamfunn.

Ski kommune ser det som positivt at meldingen trekker fram behovene i det lokale kulturlivet og støtter forslag om å styrke lokalt kulturliv i kommunene med øremerkede midler.

For øvrig har Ski kommune ingen ytterligere merknader til meldingen.

Ingress/hovedbudskap:

Utredningen av norsk kulturpolitikk i **NOU 2013:4 Kulturutredningen 2014** foreligger nå til høring. Høringsfristen er 1.juli 2013.

Utredningen gjør rede for utviklingen av norsk kulturpolitikk med hovedvekt på perioden etter 2005, og beskriver de viktigste utfordringene kulturpolitikken har i årene fremover.

Saksopplysninger:

Kulturutredningen beskriver kulturpolitikken gjennom tidene fra 1814 fram til i dag, og analyserer begrepet kultur og hvilke betydninger kulturen har for samfunnslivet. Meldingen tar utgangspunkt i Kulturløftet fra 2004, der regjeringens mål var at en prosent av statsbudsjettet skulle gå til kulturformål innen 2014. I tiden etter 2005 har rammevilkårene for kulturlivet økt betydelig. Det har imidlertid ikke vært undersøkt tidligere hvilken effekt mangfoldet av ordninger og tiltak har hatt for kulturlivet og for samfunnet som helhet.

Navnet Kulturutredningen 2014 henspiller på at det er dette året Kulturløftet skal være innfridd.

Historisk bakgrunn

Perioden 1814 til mellomkrigstiden mener utvalget var en svært betydningsfull tid, da det var maktpåliggende å vise at nasjonen var et fellesskap tuftet på felles språk og kulturarv. Kirken og forsvaret var de viktigste kulturinstitusjonene i det norske samfunnet. Fra slutten av 1800-tallet hadde skolevesenet nøkkelrollen gjennom utbredelsen av den nasjonale litteraturen.

Folkebevegelsene på slutten av 1800-tallet la grunnlaget for sivilsamfunnet av demokratisk oppbygde medlemsorganisasjoner, som har vært en bærebjelke i det norske demokratiet fram til nå.

Økonomiske støtteordninger og lovreguleringer kom på midten av 1900-tallet. En tverrpolitisk gruppe utformet Kulturbrevet i 1945, og la til grunn at staten måtte ha et ansvar for å sikre produksjon og distribusjon av kunst og kultur som en del av det velferdsstatlige tjenestetilbudet.

Kulturpolitikken utviklet seg videre langs to hovedlinjer: høykultur illustrert gjennom etableringen av riksinstitusjoner og Norsk kulturråd, og sosialkulturen gjenspeilet av byggingen av samfunnshus og idrettsanlegg. Og fra 1970-tallet ble kulturpolitisk myndighet desentralisert ved etablering av kommunale og fylkeskommunale kulturforvaltninger.

Trenden i kulturpolitikken etter tusenårsskiftet er preget av stikkord globalisering og mangfold.

Kulturpolitikken berettigelse

Utvalget bruker begrepet ytringskultur for å gi det kulturpolitisk mer substans. Begrepet har to dimensjoner:

1. formidling, vern og videreføring av materiell og immateriell kulturarv
2. kunstnerisk virksomhet i vid forstand

Kulturinstitusjoner og kulturvirksomheter som over tid har blitt etablert i Norge må betaktes som en nødvendig infrastruktur for demokratiet. Utvalget peker på at kulturvirksomheter fremmer demokratiet ved å gi arenaer eller møteplasser for offentlig samtale, ved å bidra til oppfyllelse av ytrings- og informasjonsfriheten i samfunnet, ved å bidra til dannelses-prosesser, ved å være katalysatorer for meningsdannelsesprosesser, ved at de har en siviliserende virkning og ved å bidra til «uenighetsfellesskapet».

Likevel framstår ikke demokratihensynet i dag som noen tydelig overordnet begrunnelse for den offentlige støtten til kulturlivet i Norge. Etter utvalgets syn burde det gjøre det i framtiden.

I tiden etter 2005 har trykket i den statlige kulturpolitikken ligget på å bygge opp den kulturelle infrastrukturen, i form av bygg og institusjoner.

Kommunal kulturpolitikk etter 2005

Den kommunale kulturforvaltningens rolle har ifølge meldingen endret seg fra å være en kulturprodusent til mer og mer å bli en tilrettelegger for et kulturliv som utspiller seg i skjæringsflatene mellom frivillighet, markedet og det offentlige.

En stor del av kommunenes kulturutgifter har ifølge utvalget gått til idrettsformål, festivaler og arrangementer som hører til i den fremvoksende begivenhetskulturen i det lokale kulturlivet.

På den andre siden ser utvalget at det som kalles en kulturelle grunnmuren i det lokale kulturlivet er under press. Det gjelder formidlingsarenaer som folkebibliotekene, læringsarenaer som kulturskolene, fritidsklubber, og det frivillige kulturlivet hvor kommunens utgifter har stagnert.

Statlige bevilgninger til den kommunale kultursektoren overføres som rammetilskudd. Dette gir kommunene frihet til å prioritere mellom kulturoppgaver i tråd med lokale behov og preferanser, men også frihet til å nedprioritere kulturformål til fordel for andre typer oppgaver.

Som en følge av at andre velferdsoppgaver i kommunene i økende grad er regulert gjennom nasjonale standarder og rettighetslovgiving, blir nivået på kulturutgiftene i kommunene spesielt følsomt for svingninger i kommunenes frie inntekter.

Kulturpolitikk etter 2014

Etter utvalgets oppfatning må kulturpolitikken framover løfte det lokale kulturlivet og styrke den kulturelle grunnmuren. Utvalget foreslår at kulturloven utstyres med bestemmelser som gir kommuner og fylkeskommuner ansvar for å utvikle planstrategier på kulturområdet.

Utvalget anbefaler dessuten at §13-6 i opplæringsloven, som gjelder musikk og kulturskole-tilbud i skolen, flyttes til kulturloven.

Utvalget foreslår å supplere voksenopplæringsloven § 7 med en bestemmelse om kommunalt ansvar for behovsprøvd lager og en ordning med profesjonell instruksjon for å styrke den frivillige kulturaktiviteten. Med hensyn til lager gjelder dette lagerrom knyttet til de under-visningslokalene, som kommunen iht § 7 etter søknad plikter å stille gratis til rådighet for studieforbund og medlemsorganisasjoner ved avholdelse av kurs med tilskudd etter kapittel 2 i voksenopplæringsloven.

Utvalget mener det vil være behov for å vurdere øremerking av statlige midler til et lokalt kulturløft i kommunene i en tidsavgrenset periode. Disse midlene bør særlig rettes inn mot:

- Folkebibliotekene
- Kulturskolene
- Innføring av en dirigentløsningsordning
- Øvings- og fremføringslokaler i det lokale kulturlivet
- Ansvar for kultursektoren bør overføres til Kulturdepartementet
- Kulturloven må utstyres med bestemmelser som gjør den til et aktivt verktøy.

Vurdering:

Utviklingen i kulturvirksomheten i Ski kommune kan langt på vei gjenkjennes i beskrivelsen i NOU-rapporten. Både politisk i form av utvalg og administrativt har kulturvirksomheten blitt omorganisert i tråd med trendene. Etter den siste omorganiseringen i 2012 er det administrative ansvaret for alle de omtalte kulturvirksomhetene i rapporten, som fritidsklubber, bibliotek, kunst- og kulturskole og allmenn kultur, igjen samlet under en virksomhet; Kultur og fritid.

Denne måten å organisere kulturtjenestene på gir bedre synergier tjenestene i mellom og er bedre for den samlede utviklingen av kulturområdene. Å ha en slagkraftig kulturvirksomhet er viktig når vi nå skal utvikle en by. I dag er innbyggerne ofte like opptatt av hva de kan leve for som hva de kan leve av.

Når det gjelder bygging av infrastruktur følger Ski kommune trendene når det gjelder idrettsanlegg. Men i motsetning til mange sammenlignbare kommuner har vi ikke bygget større kulturanlegg i denne perioden. Ski har satset på et desentralisert tilbud i vår gamle kulturhus. I oppfølgingen av den vedtatte kommuneplanen og i forbindelse med de forestående områdereguleringene i Ski vil det være naturlig å vurdere behovet for flere og nyere arenaer for kulturaktiviteter.

Økonomiske konsekvenser:

Dersom det innføres lovbestemt kommunalt ansvar for behovsprøvd lager til frivillig virksomhet, vil dette medføre fysisk tilrettelegging av lokaler. Dette vil kunne få økonomiske konsekvenser på sikt.

Konsekvenser for bærekraftig utvikling:

Ingen relevante konsekvenser.

Ski, 22.04.2013

Audun Fiskvik
rådmann

Kjell-Arne Ekeberg
Kommunalsjef

Vedlegg som følger saken:

a) NOU 2013:4 Kulturutredningen 2014

Utvalg for oppvekst og kulturs behandling 29.05.2013:**Votering:**

Forslag til vedtak tiltres enstemmig.

Utvalg for oppvekst og kulturs vedtak er:

Ski kommune slutter seg til innholdet i utredningen. Ski kommune mener kultur er en viktig bærebjelke i arbeidet for å bygge vitale lokalmiljø og bysamfunn.

Ski kommune ser det som positivt at meldingen trekker fram behovene i det lokale kulturlivet og støtter forslag om å styrke lokalt kulturliv i kommunene med øremerkede midler.

For øvrig har Ski kommune ingen ytterligere merknader til meldingen.